

הנוסע מטוליכרם בואכה לשכם, ספק אם יבחין בכפר הניחז דיר שרף — מנזר ה' כבוד — השוכן על מיסעף ג'נין. ישוב צנוע זה לא זכה מעולם להתבלט במאומה. עד השבוע, בו הידהו שם הכפר ברחבי הגדה המערבית והמזרחית כאחד.

הסיבה לתהילה הפתאומית היתה חוצירה יוסוף מסעוד בת 15, לידת הכפר, ש' הפכה לגבר בעזרת ניתוח של רופא מקומי.

**מכות לשוטר.** חוצירה היתה כבר מ' ילדותה מקור לדאגה להוריה הפלאחים. הת' נהגותה היתה מיוחדת במינה. תמיד הרביצה לכולם, כולל הבנים. פעם אף שמה רגל לשוטר ירדני והפילה אותו. פעם אחרת הובילה שור צעיר בקרניו לשדה, אחרי שלא מצאה חבל מתאים בבית. בקיצור, חוצירה היתה בריה משונה.

ההורים המודאגים נערכו להתייעצות, נוכח התנהגותה של הצעירה. כאשר נזכרה האם שבעצם לא שמעה דבר על המחזור ה' חוצירה של בתה, הוחלט לפנות לרופא.

**אזהרים הופך אשה לגבר.** האם פנתה עם חוצירה לרופא בטוליכרם. ה' בדיקה לא עלתה יפה. חוצירה החלה מש' תוללת, ולא חסר היה הרבה שהרופא שוא' הפנים יספוג ממנה בעיטה בישבנו.

התוצאות היו חיוביות יותר בבית-החולים בשכם. מנהלו הצעיר (42) של בית-החולים, ה'ר סמית טקסק, בדק את חוצירה — וגילה את הבעייה: חוצירה נולדה אשה בטעות, נועדה בעצם להיות גבר. טקסק החליט לערוך בחוצירה ניתוח לשינוי ה' מין. אמנם הופסו בבית-החולים היה גדול, כששבעה רופאים בלבד נאלצים לטפל ב' 170 החולים — אולם בעקבות העזרה ה' רבה שקיבל מהמימשל הצבאי נראה מצב



ד"ר סמיה טקסק "מתקנים את עבודתו של אלה..."

זה בעיני טקסק כאידיאל, לגבי ימי ה' שלטון הירדני. מלבד זאת, הוא ראה ב' ניתוח אתגר.

יותר מכולם היה מודאג אביה של חוציר' רה: הלא הוא הבטיח אותה כבר לאחר מבניאחיו. מה יהיה על מילת-הכבוד שלו? לבסוף נכנע: "זהו רצון אלהים", נאנח ב' כבודות, כשהוא מתנחם בעובדה שלפחות ירחיק עתה בן נוסף — ויפסיד בת: השיג לא מבוסל, אחרי הכל.

**כולם גאים בגבר החדש.** השבוע בוצע הניתוח הראשון בהצלחה. ד"ר טקסק הצהיר שלחוצירה — ששמה עתה חיציר' — יש כבר בכירור משהו המוכיח על גבריותה: כלומר גבריותו. לאחר הניתוח הבא, בעוד שלושה חודשים, יהיה חיציר' גבר מושלם לכל דבר.

ד"ר טקסק גאה מאוד במלאכתו, ואין הוא יחזירי. גאים גם חיציר' ואביה, כל בני כפרם — ונראה שגם כל תושבי ה' לייטחים. אמר השבוע תושב שכם לכתב העולם הזה: "מה זה בית-החולים הדסה ב' ירושלים? שום דבר. תראה מה אחנו עושים בבית-החולים שלנו שכנס? מתקנים את מעשה ידיו של אלה הרחמן."

למרות כל ההכחות - אל תופתע

שר-האוצר עלול להכריז בקרוב על פיחות!

ביום החמישי שעבר פשטו שמועות עקשניות ברחוב לילינבלום בתל-אביב ובמרכזים האחרים של הסחר בד' לרים שחורים, לפיהן יוכרו הפיחות למחרת, ביום ו' ה' 13 למרץ, אחרי-הצהריים. אפילו הבורסה הרשמית הודבקה בחיידק הבהלה.

בתחילת השבוע הנוכחי שבו ונרגעו המחירים במרכזי העצבים הפיננסיים — אולם לא הרוחות: יותר ויותר מומ' חים מאמינים, כי הפיחות בוא יבוא. הנעלם הגדול הוא: מתי?

תלויה בהחלטות הסנידיקאט העולמי למס' חר באכנים יקרות, ולא ברצונם של ה' יצואנים הישראליים. מוצרי מחצבים ודשנים שונים אף הם מיוצרים כאן בכמויות מעל לצריכה המקומית, ויימכרו כמעט בכל מחיר. הכל בכל — למעלה ממחצית היצוא ה' ישראלי לא ניתנת להגברה כלל על-ידי פעולה כלשהי של ממשלת ישראל — כולל פיחות.

נוסף לכך, טוענים הכלכלנים הפרו-ספיר' ריים, יאפשר הפיחות ליצואנים להוריד את מחירי מוצרי ישראל בחו"ל — במטרה להגביר את כושר התחרות שלהם. אולם דווקא צעד זה יקטין את זרם הדולרים ה'

נים מאוניברסיטאות ירושלים ותל-אביב. טענו הפרופסורים, ובראשם דן פטנקין, ידקן בית-הספר (הפקולטה) לכלכלה ולמינ' הל ציבורי ע"ש קפלן בירושלים: שער ה' ל"י הגבוה יחסית מעודד את היבוא, אינו מדרבן את הייצוא. לדבריו, אם כל דולר של מיצרכיבוא יעלה חמש ל"י או יותר, תוקטן הצריכה של מוצרים אלה בארץ. אם כל דולר יצוא יורים לכיס היצואן הישראלי חמש ל"י במקום 3.85 (בפועל) כיום, יגרום הדבר להגברת הייצוא.

על טענות אלה תוררים הפרופסורים זה למעלה משנה, מביאים מדי פעם מומחים

**ד בר מוזר קורה** לאחרונה לדולרים רבים שישראל מרוויחה מיצוא: הם אינם מגיעים ארצה.

הדולרים משתהים בבנקים, אצל הקונים בחו"ל, ואולי גם במקומות אחרים, פחות מתקבלים על הדעת — כגון בכיסיהם של נציגים של חברות-יצוא מסוימות מאוד. ההוכחה: היצוא התעשייתי של ישראל, פרט ליהלומים, הסתכם בשני החודשים ה' ראשונים של 1970 ב-50 מיליון דולר. זהו בדיוק הסכום שבו גם הסתכם היצוא באותה תקופה אשתד.

לעומת זאת, הרויחה הסטאטיסטיקה של ייצור סחורות על תוספת של כ-8 אחוזים

# פיחות בתיא?

נכנסים לאיצר המדינה. זה, על כל פנים, מה שקרה בפיחותים הקודמים. מסקנתם: הפיחות הוא אשלייה — במי' דה ורואים בו פיתרון לבעיות הכלכלה הישראלית.

## יהיה או לא יהיה פיחות?

**מה יקרה, איפוא?** לפי ההיגיון הפשוט, וגם לפי דבריו הפומביים של פינחס ספיר — לא כלום, בעצם. בעיות הכלכלה הישראלית נעוצות במיכ' נה הטפילי שלה — ובצורך להשקיע שליש מן התוצר הלאומי הכולל כדי להבטיח את גבולותיה של ארץ-ישראל השלמה.

במיבנה הטפילי אין שר-האוצר רוצה כל-כך לגעת. דבר זה אפשר אולי להבין — הוא עצמו יצר חלקים נכבדים ממנו במר' ידיו. את מצב הגבולות היה שר-האוצר אמנם מבקש לשנות — הוא יונה מוצ' הרת — אבל ספק אם בממשלת גולדה-גלילי-אלון-בגין-וייצמן ינתן לו הדבר. מכיוון שממצב זה אין מוצא — אין עושים לעת עתה כלום.

ספיר מרבה לאחורונה לאיים באמצעי' חרום, לאור המצב העלול להתפתח. נאום-הסיכום שלו בכנסת לקריאה הראשונה של תקציב 1970/71 היה זהה, במפתיע, לנקר' דות רבות שהעלה העולם הזה עוד בנובמ' בר 1969, כאשר, לדברי האוצר, היה הכל שפיר.

כעת מודיע לפתע ספיר, שאם תימשך התרוקנות קופת המדינה מדולרים, יינקטו אמצעים חריפים מאוד, שיפגעו קשות ב' רמת-החיים של הישראל.

האמת העגומה היא, שאילו ננקטו אמי' צעים כאלה בזמן הנכון, לא היו צריכים להיות חריפים כל-כך. אלא שאו, כמובן, היה המעבר מפסיד עוד כמה מושבים ב' כנסת, במחירות.

האמצעים החריפים יופעלו כנראה במשך הקיץ הקרוב, וינפצו כמובן את "עיסקת החבילה" לרסיסים. ודאי הוא שגם יכללו מיסוי נוסף, על-מנת לצמצם את הצריכה הכוללת בארץ. בהחלט יתכן גם שגם יכללו פיחות. לבעלי זיכרון טוב, לא תהיה בכך משום הפתעה: פינחס ספיר כבר ביצע פיחות אחד בעבר — בניגוד לדעתו המוצהרת.

מחוי'ל, כגון מילטון פרידמן או פריץ מ' לוף, המודחים עם דעותיהם על כלכלת ישר' ראל כבר במסיבת העיתונאים הראשונה ש' להם בשהה-התעוזה בלוד. בשבוע שעבר נפגשו פרופסורים אלה עם ראש-הממשלה — שהבנתה בכלכלה הלא-מית אינה עולה על זו של כל גננת אחרת כדי לשכנעה שר-האוצר שלה אינו צודק בהתנגדותו העיקשת לצעד המוצע. שיחה זו — שאין לה כל משמעות לגבי גיבוש המדיניות הכלכלית הישראלית — גרמה לתנודות האחרונות בהחלט הפיחות. האמת היא, שפעולה נגד ספיר הינה ה' דבר האחרון שגולדה מאיר תהיה מוכנה לעשות במצבה המסובך הנוכחי: הכרעה שלה נגד ספיר היתה מעמידה אותו בצורה חד-משמעית בצמרת האופוזיציה המתגבשת נגדה במפלגת העבודה.

## מה השיקולים נגד פיחות?

**ל עומת המצדדים בפיחות, אומר ספיר — ואמרת חכורה אחרת של כלכלנים, שאינם קשורים למיסד האקר-מאי:**

פיחות היה גורם אוטומאטי לייקור ה' יצוא, מכיוון שמרבית מוצרי היצוא הישר' אליים תלויים בחומרי-גלם, בדלק או ב' שרותים, העולים לנו במטבע-חוץ. מרכיב מטבע-החוץ במחיר הייצור והשיוק של מ' צרי-היצוא הישראליים הוא 15% בהדרים ובחלק משאר היצוא החקלאי — ומגיע ל' 80% במוצר היצוא מספר אחד של ישראל — היהלומים.

"יקור הייצור בגלל פיחות היה לא רק מקפיץ את מחירים של מוצרי-היבוא — אלא גם את זה שנה, העלה את מחירי-השוק של יצוא. הרווח נלו למינחה היה קטן מלכת' חילה, אפסי לחלוטין אחרי זמן קצר יחסית. הפיחותים הקודמים הוכיחו שהמשק הסתגל אליהם תוך שנה, העלה את מחיריו, ודבר — לא ביצוא ולא ביבוא — לא השתנה. הסיבה למצב זה נעוצה במיבנה המשק ה' ישראלי, התלוי כל-כולו ביבוא. לעומת זאת, היצוא (684 מיליון ל"י) ברובו אינו תלוי בכלל ברוחח של היצואן.

את ההדרים, למשל, יש לייצא בכל מחיר — אין מי שיאכל אותם בארץ. זה נכון גם לגבי חלק גדול של שאר היצוא החקלאי. כמות היהלומים שישראל מוכרת בחו"ל

בייצור-יצוא בשנה זו, בהשואה לאשתד. מדוע לא מתבטאת תוספת זו בדולרים שנתקבלו מיצוא?

מכיוון שהמחירים בחו"ל למוצרי תעשייה לא ירדו — להיפך, בשוק הגרמני, למשל, אנו מקבלים עתה כ-15% יותר עבור מ' בית הסחורות וכל השרותים — מתבקשת רק מסקנה אחת אפשרית: קיימת הברחת דולרים בסקטור היצוא ה' תעשייתי, שכסומים של כשלושה עד ארבעה מיליון דולר לחודש.

זהו סכום נכבד מאוד, אם לוקחים בחש' בון שחלק ניכר של היצוא התעשייתי מכר' צע על-ידי חברות ממשלתיות כגון דשניט וחומרים כימיים, מכירות הנחושט בתמנע ומפעלי ים המלח. נראה שההברחה הזאת מקיפה בין 15% ל-25% של היצוא של מפעלים מן הסקטור הפרטי וההסתדרותי. חלק מן הדולרים שקיבלו היצואנים ב' חו"ל הוכנסו למקרר מתוך רצון להרויח מפחות הלירה — לו הם צופים, רוחי ה' מפעלים המייצאים, עלו, כמובן, אם יונג פיחות, כאותם אחוזים בדיוק שבהם ירד ערך הל"י בשוק הכספים הרשמי.

## מה רע, בעצם, בהברחת דולרים?

**תוצאה זו, מן הציפייה לפיחות, מסבה נזק ישר' לכלכלה הישראלית, מונעת את מטבע-החוץ הרוש לפעילות המשק לרכישות השוטפות של מערכת הביטחון. לעומתה, אין המשק שזוק במישרין מן השוק השחור לדולרים שברחוב לילינבלום. שוק זה ניוון ממקורות רבים ומגוונים — תיירים, עובדי שגרירויות זרות, ימאים זרים וישראלים החוזרים מחו"ל עם מטבע זר, ש' בדרך כלל נרכש מן האוצר, במחיר הרש' מ', והרוצים להרויח את הפרש בשער החופשי — כעת 15%.**

הממשלה, שהשתמשה לעיתים בעבר ב' שוק שחור זה לצריכה היא, מתירה פעילות זו, הנוגדת את התוק, מתוך הנחה ש' ממילא לא היה מגיע כסף זה לקופת האוצר.

## מהם השיקולים בעד פיחות?

**בלת הפיחות ניוונה בתחילה מ' שורה ארוכה של הכרוות מצד כלכל'**